

Viborg Kommune
Hald Ege Børnehus

PÆDAGOGISK LÆREPLAN 3-6 ÅR

Hjernen&Hjertet

RAMBOLL

Indholdsfortegnelse

1 INDLEDNING	3
1.1 Indledning	3
1.2 Værdier	5
1.3 Pædagogiske principper	7
1.4 Læringsforståelse	7
2 GENERELLE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	10
2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL	10
2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV	11
2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION	12
2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN	12
2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG	13
2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG	14
3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	16
3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN	16
3.2 PRIORITERING - LÆREPLANER	16
3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION	17
3.4 METODER TIL EVALUERING	17
3.5 DAGTILBUDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS	17
4 MÅLSÆTNINGER FOR DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER	19
4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING	19
4.2 SOCIALE KOMPETENCER	20
4.3 SPROGLIG UDVIKLING	21
4.4 KROP OG BEVÆGELSE	23
4.5 NATUR OG NATURFÆNOMENER	24
4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER	26
5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE	28
5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ	28
5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER	30
6 AFSLUTNING	33

1 INDLEDNING

1.1 Indledning

Kommunens fastsatte indledning

Den pædagogiske læreplan skal ses som et arbejdsredskab til at kvalificere og dokumentere 0-6-åriges læring og udvikling. Vi har i Viborg Kommunes Dagtilbud særlig fokus på de læringsmiljøer, vi tilbyder børnene. Læreplanen skal sikre, at børnenes trivsel, udvikling og læring er i fokus, så børnene i samarbejde med forældre bliver rustet til at mestre de udfordringer, de møder. Læreplanen skal bruges som et dagligt, pædagogisk redskab til planlægning, refleksion, evaluering og dermed til udvikling af kvaliteten i de læringsmiljøer, vi tilbyder børnene.

I Dagtilbud i Viborg Kommune rettes blikket mod kerneopgaven – opgaven vi løser sammen til gavn for barnet. Når vi udarbejder den pædagogiske læreplan, skal vi have forståelse for kerneopgaven, og bevidstheden om, hvordan vi sammen løser opgaven, skal være indeholdt i de opstillede mål og tiltag.

Ledelsen bør sikre, at bestyrelsen får forelagt det arbejde, som ledelse og personale foretager i forbindelse med udarbejdelsen, godkendelsen, evalueringen og opfølgningen af den pædagogiske læreplan.

Denne pædagogiske læreplan er gældende for perioden 2017 til 2018.

Dagtilbuddets indledning

Kære læser

Du sidder nu med den pædagogiske læreplan for Hald Ege Børnehus (børnehaven 3-6 år) 2016 - 2018. Hald Ege Børnehus er en selvejende institution og derfor består bestyrelsen af forældre til børn i børnehuset samt en medarbejderrepræsentant.

Bestyrelsesmedlemmer vælges for to år af gangen på den årlige generalforsamling.

Bestyrelsen for den selvejende institution har indgået driftsoverenskomst med Viborg Kommune om drift som dagtilbud for børn under skolealderen. Der er endvidere oprettet vedtægt, der er godkendt af Viborg Kommune, som grundlag for driftsoverenskomsten.

Kvaliteten og fordelene ved, at Hald Ege Børnehus er en selvejende institution er bl.a. at bestyrelsen oplever nærdemokratiet - og forældreindflydelse på tæt hold.

Det kommer bl.a. til udtryk ved, at bestyrelsen sammen med ledelse og medarbejdere er med til at udstikke de pædagogiske retningslinjer for institutionen, udarbejde principper for bl.a. mad og måltider, information til forældre, personalesammensætning og børnehusets pædagogik.

Bestyrelsen for Hald Ege Børnehus har besluttet at der er madordning for alle indmeldte børn.

Måltiderne tilberedes af de ansatte ernæringsassistenter i børnehuset.

Bestyrelsen inddrages i både udarbejdelse, godkendelse, evaluering og opfølgning af den pædagogiske læreplan.

Den pædagogiske læreplan sikrer, at børnenes trivsel, udvikling og læring er i fokus, så børnene bliver rustet til at mestre de udfordringer, de møder.

Den pædagogiske læreplan bruges som et redskab til planlægning, refleksion, evaluering og dermed udvikling af kvaliteten i de læringsmiljøer vi i Hald Ege Børnehus tilbyder børnene.

Definitionen af kerneopgaven i Hald Ege Børnehus har bestyrelse og medarbejdere udarbejdet sammen og lyder:

"Sammen støtte børnene i at udvikle robusthed og mestre livet". Med ordet "sammen" tænker vi, at vi er forpligtede til sammen med bl.a.: forældre, tværfaglige samarbejdspartnere, ansatte i institutionen og gæster i institutionen at støtte børnene i at mestre nye færdigheder. Vi har med andre ord et fælles ansvar for at alle børn trives, udvikler sig og er aktive deltagere i fællesskabet for at kunne lære.

God læselyst.

Illustration 1

1.2 Værdier

Kommunens fastsatte værdier

Værdisættet fra "Lys i øjnene" udgør det fælles grundlag for arbejdet med børn i Viborg Kommune:

- Ethvert barn er unikt og kompetent og skal mødes som sådan.
- Børn deltager aktivt i sunde fællesskaber. Derfor vil vi skabe sammenhæng og helhed i børns liv.
- Børn er forældrenes ansvar. Derfor samarbejder vi med forældrene om deres børns udvikling og trivsel.
- Børn møder engagerede og faglig kompetente voksne. Derfor anvender vi den viden, der virker.
- Alle arbejder målrettet med en sundhedsfremmende, forebyggende og tidlig indsats. Derfor har vi særligt fokus på det brede tværfaglige samarbejde i nærmiljøet.

Derudover er "Det Strategiske Hus" Viborg Kommunes samlede vision, mission og strategi for dagtilbud. Vi vil:

- Være anerkendende og fokusere på børnenes ressourcer.
- Understøtte læring i børnefællesskaber.

Dagtilbuddets værdier

Titlen i den sammenhængende Børne- og Ungdomspolitik "Lys i øjnene" hos børnene, de unge og de voksne, signalerer at børn, unge og de voksne omkring børnene har lys i øjnene. Politikken er det grundlag, som et vellykket arbejde med børn og unge hviler på.

Børn skal blive så dygtige som de kan, trives og blive livsduelige voksne.

Vi (medarbejdere) sætter fokus på didaktikken, som er læren om hvordan man lærer, reflekterer over måden, hvorpå vi tilrettelægger det pædagogiske arbejde - og måden hvorpå vi skaber såvel fysiske, psykiske som æstetiske læringsmiljøer. Vi evaluerer praksis - med det formål at blive klogere på - hvad der er med til at udvikle kvaliteten af det pædagogiske arbejde der udføres dagligt, og som bl.a. tilgodeser/understøtter at børnene er aktive deltagere i sunde fællesskaber. Det gælder både mindre fællesskaber, hvor man er fælles om noget særligt - f.eks. at være den som skal dække bord - sige værsgo` eller skal modtages i børnehaven om morgenen, - det lidt større fællesskab, hvor en større gruppe er sammen om f.eks. planlægning og afvikling af arrangementer og det store fællesskab som alle i børnehuset er en del af, hvor alle børnene og deres familier deltager i børnehusets årlige sommerfest.

Børnene i vores børnehus er inddelt i faste grupper hver dag, hvor der er faste omsorgspersoner tilknyttet, som har ansvaret for, at der arbejdes fagprofessionelt med at understøtte børnenes trivsel og læring i børnefællesskaber.

Sammen (forældre, medarbejdere, ledelse, eksterne samarbejdspartnere), understøtter vi at børn trives, udvikler sig og lærer i sunde sociale fællesskaber.

Vi ønsker at give alle børn lige muligheder for at opbygge en glæde ved livet og evnen til at kunne navigere i og mestre de sociale sammenhænge de indgår i. I den proces spiller de voksne en hel afgørende rolle, - og skal hjælpe børnene på vej. Det gøres ved at skabe en glædesfuld hverdag, hvor alle børn oplever at de bliver anerkendt og har en berettigelse som dem de nu er. Forskning viser at glade børn lærer bedst. Det handler om, at vi voksne drager omsorg for barnet som et individ i tilblivelsesprocessen - hvor livsglæden kan blive den underliggende røde tråd.

I praksis planlægger vi pædagogiske aktiviteter, hvor vi går forrest, går bagerst og går ved siden af. Vi planlægger aktiviteter som børn har lyst til at være med i, som giver dem følelsen af at kunne mestre noget nyt som de ikke mestrede før. Vi ønsker at børn får succesoplevelser. Vi giver børn mulighed for at fordybe og engagere sig - og skaber miljøer eller situationer hvor forstyrrelser fra andre børn eller de voksne bliver elimineret, så børnene kan synke ind i legen.

Vi ønsker at børn får rare, engagerede og meningsfulde oplevelser, og får hjælp til at opbygge sit selvværd.

Børn lærer af dem der er tættest på dem, dermed er vi forbilleder for børnene, - også når det handler om, at vise livsglæde. Vi går foran og skaber en hverdag med engagement og nysgerrighed.

Troværdighed, nærvær, opmærksomhed, tillid, omsorg og gensidig respekt ser vi som helt grundlæggende for, at vi hver dag kan møde barnet, forældrene, eksterne samarbejdspartnere og hinanden med tillid, empati, faglig nysgerrighed og viden.

1.3 Pædagogiske principper

Kommunens fastsatte pædagogiske principper

1. Princip: Det pædagogiske arbejde skal tilrettelægges, så det enkelte barn sikres den bedst mulige udvikling og læring i hele dets hverdag.
2. Princip: Der skal være fokus på at skabe de bedst mulige læringsmiljøer, hvor der tages hensyn til barnets perspektiv og det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø.
3. Princip: De professionelle guider alle børn i forhold til at opleve værdien af fællesskab.
4. Princip: Dialog og samarbejde med forældre og netværk er en naturlig del af arbejdet med at sikre børns trivsel og læring.
5. Princip: Der fremmes en kultur, hvor arbejdet med IT er en naturlig del af det daglige arbejde.

Dagtilbuddets pædagogiske principper

1. Princip: Beskrive sammenhæng, mål, tegn, tiltag i planlægningen af det pædagogiske arbejde, samt evaluere praksis.
2. Princip: Inddrage børnenes perspektiver i arbejdet med den pædagogiske læreplan - barnet i centrum - sensitivitet og åbenhed for børns perspektiver og aktiviteter.
3. Princip: Vi understøtter børns fællesskaber - at alle børn er aktive i fællesskaber og har venskaber. Vi er lydhøre og justerer os og har en åbenhed i forhold til det enkelte barns handlinger og udtryk i samspillet, og i forhold til børnegruppen.
4. Princip: TOPI, kerneopgaven, Det Strategiske Hus, vores vision, vores værdier sikrer at fagpersoner og forældre indgår i et respektfuldt samarbejde og dialog er med til at sikre børns trivsel og mulighed for læring.
5. Princip: Inddrage IT som læringsmiddel i det daglige pædagogiske arbejde.
6. Princip: Fremme børnenes nysgerrighed, som en vigtig forudsætning for meningsfuld læring
7. Princip: Inddrage børnenes perspektiver i arbejdet med de pædagogiske læreplaner
8. Princip: Inddrage børnene aktivt i så mange daglige gøremål som muligt.

1.4 Læringsforståelse

Kommunens fastsatte læringsforståelse

Jf. "Læreplaner og pædagogisk praksis - En vejledning til det pædagogiske personale i Dagtilbud":

Tidlig læring er centralt for udvikling af børns potentialer og kompetencer. Oplevelsen af tryghed og tillid er de bedste betingelser for læring og udvikling. Tilknytningen er af stor betydning for børns udviklings- og læringsprocesser.

Læring handler om dannelse og udvikling og er en forandringsproces, der fremmer tilegnelsen af nye kompetencer. Det er en proces, hvor barnet omformer og udvikler sin viden, forståelse og færdigheder.

Begreberne læring og udvikling går hånd i hånd. Barnet lærer, når det udvikler sig og udvikler sig, når det lærer. Begrebet læring kan også være et synonym for socialisering og/eller dannelse og knytter sig til barnets refleksion, handlinger og identitet.

En af de grundlæggende tanker bag den pædagogiske læreplan er, at hvert barn er medskabere af sin egen læring – en læring, som personalet skal støtte, guide og udfordre, hvad enten der er tale om planlagte aktiviteter eller spontant opståede situationer. Derfor har hele læringsmiljøet en betydning for børnenes udvikling og læring.

Ved læringsmiljø forstås bredt dagtilbuddets kultur og atmosfære, personalets rolle, de fysiske rammer, organiseringen og de metoder, der bliver brugt i de enkelte dagtilbud til at fremme børnenes læring.

Man kan også sige, at læring på en gang foregår i et spændingsfelt mellem det kognitive, psykodynamiske og samfundsmæssige - altså mellem barnets erkendelse, mestring, motivation, følelser og omgivelserne.

Dagtilbuddets læringsforståelse

Nære tilknytninger til andre mennesker er det centrum, et menneskes liv drejer sig om. Fra disse nære tilknytninger uddrager et menneske sin styrke og glæde over livet og giver gennem det, han/hun selv yder, styrke og glæde til andre. Vi giver barnet beskyttelse omsorg og trøst.

Vi passer på, tager os af - giver både fysisk og psykisk omsorg. Vi forsøger at følge de initiativer børnene tager - og udnytter det i f.eks. spontant opståede situationer, ved at understøtte situationer, som giver børnene muligheder for at fordybe sig, få erfaringer og lære.

Hjørnesteinen i vores pædagogiske praksis er relations arbejdet. Vi anvender Marte Meo metoden som er en kontakt - kommunikations -og samplismetode som understøtter relationsarbejdet ved at tage afsæt i barnets ressourcer og udviklingsbehov. Ved at benytte os af Marte Meo metoden, hvor der er fokus på omsorgspersonens relation til barnet, bliver barnet anerkendt, set, hørt, forstået og får hjælp af den voksne til at mestre sit liv.

De voksne har en central rolle i forhold til børns læring, idet børnene er afhængige af de voksnes reaktioner og respons. De voksne er rollemodeller, børn lærer ved at iagttage, se og mærke værdier og holdninger. Ligeledes lærer børnene indbyrdes også ved at iagttage og efterligne hinanden.

Vi sætter det enkelte barn i centrum, og lægger stor vægt på at møde barnet anerkendende, inkluderende og vi organiserer det pædagogiske arbejde således at det sikrer at det enkelte barn er en aktiv deltager i fællesskaber. Gennem fællesskabet lærer barnet bl.a. 1) hvordan det skal samarbejde, lærer at være en del af et struktureret og ustruktureret samvær med andre. 2) Hvordan det kan mærke sig selv, sine følelser og sin lyst (selvregulering - sensitivitet.) 3) Hvordan det kan have omtanke for sig selv og andre, og konsekvensen af handlinger (refleksivitet). 4) At opøve færdigheder og kunnen (teknikalitet - faglighed)

Vi skaber en hverdag for børnene, som er præget af forudsigelighed. Vi tilrettelægger børnenes hverdag med en vekslen mellem noget vi vil sammen (i fællesskabet) med børnene - noget vi vil være nysgerrige på (i fællesskabet) sammen med børnene - noget som giver mening - og børnenes egne spontane oplevelser og muligheder for at lege i miljøer som giver børnene muligheder for udfordringer, muligheder for at vælge selv og muligheder for at eksperimentere og lære i fællesskab med andre børn - og med indretning af rammerne, støtte guidning fra voksne

Illustration 2

	Børn har ringe indflydelse på form og indhold	Børnene har høj indflydelse på indhold og form
De voksne har høj grad af indflydelse på indhold og form	1. Læringsrum Voksenskabtlæring. Den voksne går foran barnet. Den voksne har sat et bestemt indhold på programmet. Børnene skal lære noget bestemt.	2. Læringsrum Voksenstøttet læring. Den voksne går ved siden af barnet. Den voksne støtter og udvikler sammen med børnene. Børnenes medbestemmelse er medtænkt i projekter og aktiviteter. Støtte børns læring gennem samtaler. F.eks. følge børnenes spor.
De voksne har lav grad af indflydelse på indhold og form		3. Læringsrum Leg og spontane oplevelser. Den voksne går bag ved barnet. Den voksne skaber muligheder og udfordringer gennem tilrettelæggelse af et miljø for leg og oplevelser. De pædagogiske handlinger ligger underforstået i miljøet. F.eks. ved overvejelser over legepladsens indretning.

Fig. 1: De tre læringsrum (Basil Bernstein 2001)

2 GENERELLE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL

Kommunens fastsatte overordnede læringsmål

For at børnene kan mestre eget liv og bliver robuste, har det jf. "Læreplaner og pædagogisk praksis - En vejledning til det pædagogiske personale i Dagtilbud" betydning, at:

- de professionelle gennem fællesskabet giver børnene mulighed for at lære at samarbejde og være en del af et struktureret og ustruktureret samvær
- de professionelle giver børnene mulighed for, at de kan mærke sig selv, sætte ord på følelser og behov
- de professionelle giver børnene mulighed for at tænke over egne handlinger og have omtanke for andre.

Disse almene kompetencer bliver udviklet i læringsmiljøer, hvor børn og voksne er sammen om aktiviteter, der stimulerer barnets sprog, motorik, viden om natur og naturfænomener samt kunst og kultur.

Jf. "Lys i øjnene" er det Byrådets mål:

- at børn bliver så dygtige, som de kan, trives og bliver livsduelige voksne. Det gør vi ved at inddrage og aktivere børnene i læringsprocessen og lade dem anskueliggøre den
- at børn, forældre og professionelle indgår i et forpligtende samarbejde. Det gør vi bl.a. ved at sætte ind på sprogområdet og herunder yde en særlig indsats for familier med flere sprog

Dagtilbuddets overordnede læringsmål

Gennem aktiviteter, såvel spontane som planlagte skaber vi en platform, hvor der er tryghed og trivsel, - som giver børnene mulighed for at få erfaringer/være nysgerrige/udvikle sig/ lære i fællesskabet.

Da vi ved børn lærer gennem aktiv engagement og i samspil med andre børn og voksne er vi bevidste på, at have givet plads til barnets personlighed og aktive deltagelse. Vi er bevidste på at have en åbenhed for børns perspektiver, hvilket kan ændre den voksnes forestillinger om barnet/børnene og styrker indsigten i den relationelle indvirkning på samspillet og børns deltagelsesmuligheder i fællesskabet. Dette er med til, at bekræfte børnene i, at deres bidrag til praksis er meningsfulde - og dermed får barnet nye frugtbare erfaringer der er med til at forme hvad det kan og ved, og ikke mindst hvordan det forstår sig selv og sine omgivelser.

I samspilsprocesserne (leg, aktiviteter, måltider, ture, traditioner, projekter, sang, teater m.m.) lærer børnene om medbestemmelse, medansvar og forståelse for andres perspektiv.

Børnene er inddelt i faste grupper i børnehuset, - hver gruppe udarbejder et årshjul, hvor det overordnet bl.a. planlægges hvilke projekter, hvilke temaer, hverdagslæring den enkelte gruppe vil have særlig fokus på.

Medarbejderne har i planlægningen af projekter ansvar for at der i det pædagogiske arbejde tages udgangspunkt i læreplanen. Der udarbejdes SMTTE modeller for større fælles projekter med baggrund i læreplanen.

I forhold til børn der viser tegn på mistrivsel, anvender vi analysemodellen (jf. TOPI) til at undersøge barnets signaler som grundlag for en tidlig indsats. Den tidlige indsats sikres ved at arbejde målrettet med forældreinddragelse og tværfagligt samarbejde (jf. TOPI)

I børnehuset sikrer vi at der ydes en særlig indsats i forhold til børn der vokser op i familie med flere sprog - og i forhold til børn der har særlige behov.

2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV

Kommunens fastsatte læringsmål for børn med særlige behov

Jf. TOPI (Tidlig opsporing og indsats) arbejder vi ud fra tre grundlæggende værdier:

1. Barnets adfærd ses i den sociale kontekst, hvori barnet indgår. Fokus på barnets ressourcer og ikke dets mangler.
2. Forældrene er aktive samarbejdspartnere. Forældrene er en ressource.
3. Det tværfaglige professionelle samarbejde og de tværfaglige ressourcer vægtes højt. Der skabes fælles begreber og forståelse af hinandens praksis.

I forhold til børn, som viser tegn på mistvivsel, skal analysemodellen anvendes til at undersøge barnets signaler som grundlag for en tidlig indsats.

Dagtilbuddets læringsmål for børn med særlige behov

I Hald Ege Børnehus skal børn med særlige behov støttes i at udvikle deres kompetencer, så de oplever øget livskvalitet, trivsel og udvikling.

I børnehuset skaber det pædagogiske personale rammer, som åbner mulighed for, at børn med særlige behov, kan udvikle sig i et anerkendende og inkluderende miljø og får mulighed for at opleve gode og positive relationer til andre børn og voksne.

Vi er i dialog med forældre i hverdagen om barnets trivsel og udvikling, - der vil ofte være en eller flere perioder i et barns liv, hvor barnet kan være i problemer og have et særligt behov. Når vi eller forældrene har bemærket at barnet viser tegn på at være i problemer mødes vi og drøfter situationen. Det kan være på baggrund af trivselsundersøgelse jf. TOPI, eller det kan være forældrene har bemærket noget i hjemmet, at fagperson og forældre mødes.

Det pædagogiske personale i børnehuset, tværfaglige samarbejdspartnere og forældrene tager udgangspunkt i barnets ressourcer, og udviklingspotentialer i forhold den pædagogiske indsats.

Medarbejderne arbejder med TOPI konceptet, med den intention, at kunne lave en tidlig indsats, når og hvis et barn ikke trives. Medarbejderne på barnets gruppe laver trivselsundersøgelse på børnene, tre gange om året. Når et barn af medarbejderne vurderes til at være i "gul" eller "rød" position - involveres barnets forældre - og der udarbejdes på baggrund af en analyse (model) en handleplan - og opfølgning af denne. Forskningen viser at det er den systematisk planlagte og kontinuerlige anvendelse af Trivselsskemaet der giver resultater.

Den Tværfaglige Model inddrages når der er børn, hvis trivsel og udvikling vi er bekymrede for.

Forældre inddrages altid i samarbejdet med øvrige fagprofessionelle samarbejdspartnere, og er aktive deltagere i forbindelse med at afdække og få en fælles forståelse af det som er svært for barnet, - samt er aktive i forhold til den handleplan der udarbejdes i forhold til at understøtte barnets trivsel og læring.

2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION

Dagtilbuddets metoder og aktiviteter til inklusion:

Vi lægger vægt på en god tilknytning mellem barnet og den modtagende medarbejder når et nyt barn starter i Hald Ege Børnehus. Det gør vi ved at barnet og forældre kommer på besøg flere gange inden vi skal modtage barnet og forældrene skal starte på arbejdet.

Når et barn har det svært, er i vanskeligheder eller bare ikke trives drøftes problematikken med forældre, kollegaer og evt. tværfaglige samarbejdspartnere, og vores intention er at ville ændre de vilkår, - det læringsmiljø som barnet er en del af, fremfor at gøre barnet forkert. Vi ønsker at blive kloge på, hvad der er på spil for barnet, - dermed får vi Barnet I Centrum, - justerer os - og den måde vi er i kontakt og samspil med barnet.

Vi anvender viden om inklusion og fællesskabets betydning for barnet.

Hos os er det et fælles anliggende (forældre og medarbejdere) at sikre børns trivsel, - sikre deres deltagelse i fællesskabet, da vi ønsker at børnene oplever, erfarer og mærker at de voksne møder dem med sensitivitet og forståelse for deres perspektiver og aktiviteter.

De pædagogiske medarbejdere deltager i netværk sammen med øvrige institutioner i området, hvor pædagogiske nye pædagogiske metoder læres.

Ved overgange fra vuggestue til børnehave, besøger barnet flere gange den kommende børnehavegruppe sammen med en for barnet tryk medarbejder fra vuggestuen. Ved disse besøg åbnes der for en begyndende tilknytning til de nye voksne og børn i børnehaven.

I overgangen fra børnehave til skole er vi som dagtilbud med til at sikre at barnet får en god overgang. Vi har et tæt samarbejde med medarbejdere på skolen i forbindelse med alle børns overgang, men for de forældre, hvis børn som har særlige behov holdes særlige samtaler mellem medarbejdere på skolen, tværfaglige fagprofessionelle og medarbejdere fra børnehuset for at sikre et sundt læringsmiljø og dermed en god skolestart for barnet.

2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN

Kommunens fastsatte sprogindsats

Alle 3-årige skal sprogvurderes. Det anbefales, at de 3-årige - når vurderingen viser, at de har behov for en særlig eller fokuseret sprogindsats - revurderes ved en 5-årsscreening. Det er lederens ansvar at udføre sprogvurderingen og sætte en eventuel sprogindsats i værk. Til sprogvurderingen anvendes Rambølls modul, og den foretages af en pædagog i institutionen.

Dagtilbuddets sprogindsats

Vi udarbejder sprogvurderinger i tre års og fem års alderen. vurderingen er et arbejdsredskab, som giver mulighed for at følge det enkelte barns sproglige udvikling og støtte barnet, hvor det har et behov.

Forældrene informeres og er en aktiv part i sprogvurderingen - og den eventuelle fremadrettede indsats.

Vurderingen har fokus på fire sproglige områder:

- 1) Det produktive talesprog
- 2) Det receptive talesprog
- 3) Lydlig opmærksomhed
- 4) Kommunikative kompetencer.

I forbindelse med sprogvurderingerne kan der være tale om, at barnet bør ydes en 1) en generel indsats, 2) fokuseret indsats, 3) en særlig sprogingdsats.

Den generelle indsats gives i den daglige pædagogiske planlægning, den fokuserede indsats gives i form af, at barnet deltager i en lille "sproggruppe" med dialogisk læsning som sproglig indsats. Indsatsen foretages af en af børnehusets medarbejdere. Den særlige sprogingdsats gives i form af tale undervisning, som leveres af børnehusets tilknyttede tale- hørekonsulent.

I forbindelse med sprogvurderingerne orienteres forældrene altid om sprogvurderingens resultat, - og hvilken indsats der bør gives i børnehuset, - og hvilken sprog indsats forældre kan give barnet hjemme. Når og hvis en medarbejder - eller forældre er bekymret for et barns sproglige kompetencer holdes et sprogfokusråd, hvor barnets forældre, pædagog, tale - hørekonsulent og leder deltager, med det formål at afdække barnets evt. behov for en sprogingdsats.

I børnehuset har vi tre pædagoger som er "sprogpædagoger", - de har alle tre deltaget i "Sprogpakken" et landsdækkende efteruddannelsesindsats under Socialstyrelsen.

Alle pædagoger i børnehuset er forpligtet til, at bruge metoden Dialogisk Læsning i forbindelse med sprogunderstøtning.

Vi anvender materialer som lånes på legeteket (sprogkufferter m.v.)

Derudover er der materialer som er udarbejdet af Gitte Kjøge f.eks. Palle Post - og Hit med lyden som pædagoger har kendskab til- og som benyttes i den sprogunderstøttende indsats.

2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Kommunens fastsatte arbejde med overgange og sammenhæng

Det er Byrådets mål, at der er sammenhæng og helhed i børnenes liv. Det gør vi ved at arbejde systematisk med at skabe gode overgange for børn og inddrage forældrene i det arbejde.

I Viborg Kommune ønsker vi, at der opstilles mål for overgange mellem dagpleje og børnehus for at sikre, at alle børn får den bedst mulige overgang fra et dagtilbud til et andet. For at sikre at vigtig viden ikke går tabt i overgangene, har Viborg Kommune udviklet en fælles overgangsmodel og et fælles overgangsskema i forbindelse med TOPI.

Dagtilbuddets arbejde med overgange og sammenhæng

I både vuggestuen og børnehaven arbejdes der med "overgange" med det formål at der er en sammenhæng i børnenes liv - og for at vigtig viden om barnet ikke går tabt i overgangen. Der er flere overgange i børnenes 0-6 årige liv, og ens for dem alle er, at de voksne der har kendskab til barnet, sammen med forældrene, skal dele deres viden om barnet med de nye voksne der skal tage imod barnet og forældrene. De overgange vi som børnehus er en del af er: 1) overgangen fra hjemmet til vuggestue. 2) overgangen fra dagpleje til vuggestue eller børnehave. 3) Overgangen fra en anden vuggestue/børnehave til vores vuggestue/ børnehave. 4) Overgangen fra vuggestue til børnehave 5) overgangen fra børnehavegrupperne 3-5 år til storebørnsgruppen. 6) overgangen fra storebørnsgruppe til skolen.

Vi afholder overgangssamtaler jf. TOPI, samt en intern overlevering fra de 3 børnehavegrupper til storebørns gruppen.

Vi samarbejder tæt med forældrene i alle overgange, hvorved vi sammen sikrer at de kompetencer barnet har opnået i vores børnehus, skal det kommende dagtilbud og skole bygge videre på sammen med barnet. På den måde skabes der en rød tråd i barnets liv.

Personalet agerer med nænsomhed og indlevelse i det enkelte barn, i forhold til barnets udvikling og trivsel.

I Hald Ege Børnehus følger vi Viborg Kommunes procedure i forhold til overgange og sammenhænge jf. TOPI, hvor der er udviklet fælles overgangsmodeller og fælles overgangsskemaer, som vi benytter til alle overgangssamtaler. Overgangsskemaet udfylder vi i en dialog med forældrene og skemaet bruges i dialogen ved overgangssamtalen til det nye sted.

I Hald Ege Børnehus samarbejder vi med de offentlige og private tilbud der måtte være. Alle forældre skal deltage aktivt i en overgangssamtale, både når vi modtager og "afleverer" børn.

Hvis vi modtager børn udenfor Viborg Kommune kontakter vi den pågældende institution, og følger sammen procedure som interne overgange, selvfølgelig i samarbejde med forældrene.

2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Dagtilbuddets metoder og aktiviteter i arbejdet med overgange og sammenhæng

Allerede ved 2½ års samtalen snakker vi om forventninger til den kommende overgang - og start i børnehaven. Personalet og forældrene drøfter, hvilke tiltag der skal fokuseres på det kommende halve år inden barnets start i børnehaven for at give barnet den bedst mulige overgang.

To måneder før vuggestuebarnet skal gå i børnehave holdes en overgangssamtale jf. TOPI hvor pædagog fra børnehaven, forældre og pædagog fra vuggestuen deltager.

Der vil i månederne op til overgangen være jævnlige besøg i den nye børnehave gruppe, som intensiveres som tiden nærmer sig for overgangen.

De kommende skolebørn går i den samme børnegruppe (Femmer gruppen) det sidste år inden de skal starte i skole.

Der tages udgangspunkt i det enkelte barns behov og udvikling, når overgangen planlægges. Der er fastlagte møder hvor personalet fra hhv. Egeskovens Børnehave, vores børnehave og Hald Ege Skole mødes.

Børnehaveklasselærere kommer på besøg i børnehaven inden sommerferien.

Børnene besøger SFO'en og 0. klasserne og der foretages hyppige besøg på skolernes områder.

Alle forældre tilbydes en forældresamtale jvf TOPI.

Illustration 3

3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN

Dagtilbuddets beskrivelse:

Hald Ege Børnehus er normeret til: 48 vuggestuebørn og 80-90 børnehavebørn.

Børnehuset er beliggende i Hald Ege by, tæt ved skov, Hald Ege Mini Regnskov, Hald Ege Friskole, Hald Ege Skole, Hald Hovedgård, Naturskolen, marker, hede og Hald Sø

I Hald Ege Børnehus modtager vi børn fra f.eks. Frederiks, Hald Ege, Birgittelyst, Ravnstrup, Almind, Dollerup, Finderup og Viborg.

Vuggestuen og børnehaven er fysisk indrettet i to huse med hver sin legeplads, adskilt med et hegn mellem de to legepladser.

Vuggestuebørnene er delt op i fire aldersintegrerede grupper: rød, blå, gul og grøn gruppe.

Børnehaven er ligeledes delt op i fire grupper.

I de tre af grupperne: mariehøns, sommerfugle og græshopper er børnene i alderen 3-5 år.

Den fjerde børnehavegruppe kalder vi "Femmergruppen". Denne gruppe er aldersopdelt - er for alle kommende børnehaveklasse børn. Gruppen modtager børn fra de tre øvrige børnehavegrupper hvert år i august og er sammen indtil sommerferien.

Størstedelen af børnene er etnisk danske, men vi har få indmeldte tosprogede børn og plejebørn i børnehuset.

Den samlede personalegruppe er på 27 medarbejdere. 16 pædagoger, 7 medhjælpere, 1 PAU praktikant, 2 ernæringsassistenter, administrativ medarbejder, souschef og leder. Derudover har vi i perioder praktikanter og studerende tilknyttet hhv. vuggestuen og børnehaven.

Medarbejdergruppen i Hald Ege Børnehus består af flest kvinder, - vi har ansat 3 mandlige medarbejdere.

Blandt vores ansatte fagprofessionelle pædagoger er nogle nyuddannede - og andre har været uddannet i mange år - ligesom de og pædagogmedhjælperne har været ansat i børnehuset i mange år. Vi lægger vægt på, at de pædagogiske medarbejdere har kendskab til Marte Meo metoden, hvilket sker ved kursus deltagelse (grundforløb).

Leder og en pædagog har Marte Meo terapeut uddannelsen.

3.2 PRIORITERING - LÆREPLANER

Alle læreplanstemaer har bidraget lige meget til børnenes udvikling

Kommentar:

Vi prioriterer at arbejde lige højt med alle læreplanstemaer.

De enkelte grupper arbejder i perioder med forskellige temaer/projekter/aktiviteter, hvor der prioriteres hvilket læreplanstema - eller hvilke læreplanstemaer der arbejdes systematisk med. I alle børnegrupper bliver der over den to årige læreplansperiode arbejdet med alle seks læreplanstemaer. Over den to årige periode er de enkelte grupper forpligtede til at arbejde systematisk med alle seks læreplanstemaer, hvilket betyder at der udarbejdes detaljeret planlægning, didaktiske overvejelser - formidling - inddragelse af børnemiljø - børneperspektivet og Inklusion samt en plan for hvad der skal evalueres - og hvilke metoder der vælges til brug for evaluering.

Alle børn og medarbejdere arbejder med det samme projekt/indhold (læreplanstema/projekt udvælges) i en længere periode i forbindelse med vores årlige tilbagevendende sommerfest for alle

børn, søskende og forældre - projektet foregår i nogen grad på tværs af aldre - og der evalueres ved hjælp af forskellige dokumentations former.

3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, at følgende værktøjer særligt benyttes til dokumentation af arbejdet med læreplanerne:

- Praksisfortællinger
- Foto
- Barnets bog
- Iagttagelser/observationer
- Børneinterview
- Logbog
- Børnenes skabende udtryk
- Marte Meo

3.4 METODER TIL EVALUERING

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, at der er benyttet følgende metoder til at evaluere arbejdet med læreplanerne:

- ECERS
- LP
- SMTTE
- Relationsskema
- Inddragelse af forældre
- Situationsanalysen "baisanalyse-didaktik"
- Marte Meo

3.5 DAGTILBUDDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, hvordan evalueringer skal anvendes til udvikling af den pædagogiske praksis:

Vi vil dele den viden der fremkommer på baggrund af de enkelte gruppers evalueringer af arbejdet med læreplanstemaerne - børnemiljøet - og børneperspektivet. Grupperne præsenterer deres evalueringer (dokumentationer/data der er udarbejdet undervejs i et projekt/en situation, børneperspektivet, børnemiljøet lægges til grund for evalueringerne) for hinanden - på teammøder. Ved at dele de didaktiske overvejelser og evalueringer med hinanden får vi bevis for, om vi gør det vi siger vi gør (i læreplanen) - og får mulighed for at udvikle kvaliteten af den pædagogiske praksis sammen. Med andre ord "løfter vi blikket" på helheden og bliver opmærksomme på, hvordan vi hver især kan stille vores viden til rådighed, hvorved vi øger chancen for, at vi sammen kan lykkes med - og i den pædagogiske praksis

Ved at dele didaktiske overvejelser og evalueringer sikrer vi at vi som fagprofessionelle vidensdeler - og vi sikrer en sammenhængskraft og samarbejde om den pædagogiske kvalitet i børnehuset.

Præsentationer af evalueringerne fører til refleksion/dialog, gensidig forståelse, gensidig tillid og respekt. Dialogen er et vigtigt middel til at bringe os tættere på hinanden og den kerneopgave vi er sammen om at udføre.

De enkelte gruppers dokumentationer/evalueringer skal vise og danne grundlag for vurderingen af det pædagogiske arbejde i børnehaven.

I forhold til læreplanen er det børnehusets læringsmiljø, og hvordan alle børn kan profitere af det, der evalueres.

Evalueringerne giver på baggrund af analyse af de indsamlede data (dokumentation) muligheder for at udvikle nye tegn - og nye mål.

Vi samler evalueringerne/analyserne for denne læreplansperiode, elektronisk til brug for ECERS/FCCERS evalueringen, af den pædagogiske læreplan, som foregår hvert 2. år (forår 2018)

Ledelsen sikrer at bestyrelsen løbende får forelagt det arbejde, som ledelse og medarbejdere foretager i forbindelse med såvel udarbejdelsen, godkendelsen evalueringen og opfølgningen af den pædagogiske læreplan.

Illustration 4

4 MÅLSÆTNINGER FOR DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER

4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med alsidig personlig udvikling angivet:

Mennesket er et socialt individ, og for at et barn kan udvikle sig personligt, har det brug for anerkendende og medlevende voksne. Mennesker har brug for at blive set, hørt og forstået, da det er i samspil med omverdenen, at barnet danner betydningsfulde relationer til andre børn og voksne. Det er vigtigt, at vi som voksne er gode rollemodeller, ligesom det er vigtigt, at det enkelte barn får styrket sit selvværd samt videreudviklet sine potentialer på det udviklingsmæssige niveau, det befinder sig på.

Barnet skal føle sig værdsat og vellidt af de voksne de møder og er sammen med i børnehaven. Vi ønsker at børnene skal have mulighed for at være aktive sammen med andre i et mangfoldigt og alsidigt læringsmiljø, - som åbner sig for det enkelte barn og børnegruppen. Som vi ser det, er det, det som er med til at fremme muligheden for at den alsidige personlige udvikling fremmes.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med alsidig personlig udvikling angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Det enkelte barn skal have gode relationer til andre børn og voksne. Det skal opleve et psykisk godt børnemiljø, hvor der skal være plads til at kende og mærke egne og andres følelser, samt at kunne vise og rumme disse. Det enkelte barn skal opleve, at det er uundværlig og værdifuld del af fællesskabet, at de har en betydning, sætter sig spor og er en vigtig del af hverdagen i børnehaven.

Ligeledes skal de også have erfaring med succes, modstand, frustration og konkurrence. At lære, at håndtere de følelser der følger med disse erfaringer, er en vigtig del af en personlig dannelsesproces, - herunder kommer selvhjulpenhed også i spil.

Det enkelte barn skal møde autentiske omsorgsgivere der næres ved samvær med børn, er uselviske, skaber tryghed og nærhed, er ubetinget opmærksom på at det enkelte barn føler sig anerkendt og forstået, er ærlig og til stede i nuet og ikke foretager automatiserede modtagelser.

Det enkelte barn modtages af voksne som afstemmer sig med barnet.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Vi ser barnet øver sig i - og deltager aktivt i samspil med andre børn og voksne.
2. Tegn: Vi ser og hører barnet respekterer andres ønsker, følelser og behov.
3. Tegn: Vi ser og hører at barnet kan håndtere et afslag fra andre børn.
4. Tegn: Vi ser og hører at barnet argumenterer for at blive lyttet til og forstået
5. Tegn: Vi ser barnet udvikler sig fysisk, intellektuelt og socialt.
6. Tegn: Vi ser barnet viser glæde (og er tryk) i samværet med øvrige børn og voksne i børnehaven.
7. Tegn: Vi ser at barnet har venner, og inviterer andre til at være med i det sociale fællesskab.
8. Tegn: Vi ser at barnet imiterer de voksnes sprog og handlinger.
9. Tegn: Vi ser at barnet trøster selv eller henter en voksen, der kan trøste når der er brug for det.
10. Tegn: Vi ser at barnet giver udtryk for sine følelser og meninger, forsvare og står ved dem

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med alsidig personlig udvikling angivet:

1. Tiltag: Vi støtter børnenes legerealtioner ved at guide og give plads til leg i hverdagen.
2. Tiltag: Børnene inddrages i en dagligdag, hvor mangfoldighed og forskellighed respekteres.
3. Tiltag: Børnene støttes i at se og forstå samspillet og de konflikter, der kan opstå med andre børn.
4. Tiltag: Vi møder barnet i dets nærmeste udviklingszone.
5. Tiltag: Vi sætter ord på barnets følelser
6. Tiltag: Vi er lyttende og analyserende i forhold til børnemiljøet - og børneperspektivet.
7. Tiltag: Vi er anerkendende og engagerer os i barnet (børnene), og det barnet (børnene) er optaget af.
8. Tiltag: Vi hjælper og opmuntrer det enkelte barn til at få lyst, mod og tro på egen kunnen.
9. Tiltag: Vi skaber tryghed og forudsigelighed for det enkelte barn ved at strukturere dagen.
10. Tiltag: Forældre medvirker og tager medansvar for at barnet er en del af fællesskabet.

4.2 SOCIALE KOMPETENCER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med sociale kompetencer angivet:

Børnehaven er arena for læring og udvikling.

I børnehaven møder barnet et udfordrende miljø befolket af voksne og børn, som udfordrer med nye indtryk og aktiviteter. Det er her barnet møder andre voksne og børn, - enten jævnaldrende, yngre eller ældre legekammerater.

I dette møde tilbydes et socialt samspil med voksne og børn som de må lære at fungere sammen med, dette møde betegner vi som en social og demokratisk mødeplads.

Gennem de sociale oplevelser inspireres børnene hele tiden til nye eksperimenter og aktiviteter, hvorved nye sider af verden afdækkes. De sociale aktiviteter styrker børnenes lyst til selv at eksperimentere med legen og generelt til at samarbejde med andre. Det giver barnet en lystfølelse her og nu, samtidig med at de sociale aktiviteter styrker barnets empatiske og sociale kompetencer. Det er her grundlaget lægges for det aktive demokratiske menneske. Det demokratiske menneske bruger sin erhvervede viden til at forbedre egne og andres vilkår, hvilket først og fremmest sker gennem dialog og handling.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med sociale kompetencer angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

At børnene oplever tryghed og tillid i relation til andre børn og voksne.

At det enkelte barn får mulighed for at udvikle sociale kompetencer og deltager aktivt i fællesskabet.

At det enkelte barn får erfaring med at vente på tur, give plads til andre og få opmærksomhed på og fra andre.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Vi ser børnene bevæge sig rundt i hele børnehaven og efterspørger at komme i vuggestuen.
2. Tegn: Vi ser børnene udveksler øjenkontakt, smiler, er i kontakt og samspil med hinanden og de voksne.
3. Tegn: Vi ser børnene hjælper, er loyal, trøster og genetablerer venskaber.
4. Tegn: Vi ser og hører børnene opsøger leg og aktiviteter sammen med andre børn.
5. Tegn: Vi ser børnene (især de ældste) lytter, fortæller, svarer, spørger og deltager i samtaler.
6. Tegn: Vi hører børnene ivrigt og indlevende fortælle om aktiviteter de har deltaget i/deltager i.
7. Tegn: Vi ser børn og voksne/ børn og børn/ voksne og voksne grine sammen.
8. Tegn: Vi ser og hører at børnene er opmærksomme på andre børns humør og følelser.
9. Tegn: Vi hører børnene bruge sproget til at fortælle om oplevede spontane aktiviteter og oplevelser.
10. Tegn: Vi ser at børnene leger med flere børn - og etablerer venskaber.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med social kompetence angivet:

1. Tiltag: Børnene får mulighed for at lege i mindre grupper.
2. Tiltag: Vi planlægger strukturerede aktiviteter (projekter, samlinger, måltider, ture, fødselsdage m.v.)
3. Tiltag: Vi planlægger aktiviteter, som giver børnene muligheder for at lege og løse opgaver sammen med andre børn.
4. Tiltag: Vi har ansvar for at det enkelte barn er en aktiv del af fællesskabet - og inddrager forældrene.
5. Tiltag: Vi er engagerede, forudsigelige og tydelige i interaktionen med børnene
6. Tiltag: Vi er afventende og iagttagende overfor børnenes initiativer.
7. Tiltag: Vi kommer med løsnings-, - lege-, - og handlingsforslag hvis/når barnet har brug for hjælp.
8. Tiltag: Vi er støttende og vejledende i forhold til børnenes initiativer.
9. Tiltag: Vi målretter vores pædagogiske arbejde mod fællesskabet (børnemiljø og børneperspektiv inddrages).
10. Tiltag: Vi bruger digitale medier i det omfang det giver mening.

4.3 SPROGLIG UDVIKLING

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med sproglig udvikling angivet:

Med sproget udtrykker vi os og kommunikerer med hinanden.

At kunne udtrykke sig sprogligt er en forudsætning for at kunne give udtryk for sig selv, - og blive forstået af andre. Der er mange forskellige former for sprog: talesprog, kropssprog, skrift- sprog, billedsprog, tegnsprog m.v.

Sprog kan defineres som bestående af indhold, form og funktion (Brostrøm og Vejleskov 2009)

Indhold= det budskab sproget rummer

Form=barnets bevidsthed om og brug af lyde og ord, om ordbøjninger og sætningsopbygning, - om hvordan barnet forstår og bruger sprogets lyde og udformer sætninger grammatisk.

Funktion=at have en intention om noget, - at formidle et budskab og blive forstået.

Disse definitioner udgør grundlaget for kommunikationen.

Arbejdet med den sproglige udvikling er indlejret i hverdagslivet, det opstår i det sociale rum i de konkrete sociale interaktioner og samspil, som børn og voksne indgår i.

Ved at høre sproget lærer sproget, - først på forståelses niveau og dernæst på anvendelses niveau.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med sproglig udvikling angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

At børnene møder en kultur, der giver mulighed for sproglig udvikling.

At børnene støttes i den sproglige udvikling i strukturerede og ustrukturerede situationer i børnehaven.

Vi fremmer barnets sproglige udvikling ved at anvende toner som viser følelser og indlevelse (emotionalitet) hvilket inviterer til engagement og deltagelse (samarbejdstoner).

At børnene i samspillet /interaktion med voksne oplever en tonefald som gør den kedeligste opgave til en spændende udfordring (modsat en spændende udfordring bliver aflivet gennem mangel på indlevelse og engagement)

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Vi ser børnene anvender sproget i interaktioner med hinanden og voksne.
2. Tegn: Vi ser børnene i dialog og være koncentrerede i planlagt pædagogisk praksis.
3. Tegn: Vi ser og hører at børnene anvender sproget når de ønsker kontakt.
4. Tegn: Vi ser børnene sætte ord på egne og andres handlinger, følelser og behov.
5. Tegn: Vi ser børnene kan modtage og forstå en besked.
6. Tegn: Vi ser børnene genkender de fleste bogstaver og skriver enkelte ord (de ældste).
7. Tegn: Vi ser børnene viser interesse for bogstaver og tal.
8. Tegn: Vi hører og ser børnene begynder at lege med ordrim fx hus-mus, hat-kat.
9. Tegn: Vi ser børnene spontant eksperimenterer med bogstaver og tal.
10. Tegn: Vi ser børnene samles om musik og sang aktiviteter - og være aktive (spontane som planlagte).

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med sproglig udvikling angivet:

1. Tiltag: Vi understøtter børnenes kommunikation ved at sætte ord på initiativer, følelser og handlinger.
2. Tiltag: Vi udnytter hverdagslivet i børnehaven fx. ved måltidet, på kanten af sandkassen, på badeværelset som sprogudviklende praksis.
3. Tiltag: Vi synger, læser, rimer og leger med sproget, bruger sangkasser, sprogkufferter og anvender dialogisk læsning som metode.
4. Tiltag: Vi bekræfter positivt børnenes kropssprog og mimik - og opdeler børnene i mindre grupper.
5. Tiltag: Vi tilbyder børnene at spille spil på computeren.
6. Tiltag: Vi arbejder med turtagning, dialog og oplæsning - og er opmærksomme på, at alle bliver hørt og set.
7. Tiltag: Vi tilrettelægger sproggrupper for børn (få børn af gangen) som har brug for fokuseret sproglig indsats.

8. Tiltag: Vi guider og støtter børnene ved konfliktløsninger - ved hjælp af verbal sprog, kropssprog, og mimik.
9. Tiltag: Vi introducerer børnene til skriftsproget og digitale medier.
10. Tiltag: Vi anvender Marte Meo principperne for at sikre et sprogrigt miljø.

4.4 KROP OG BEVÆGELSE

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med krop og bevægelse angivet:

Det 3-6 årige børnehavebarns krop er barnets værktøj til at bevæge sig og sanse verden med, og bliver derved fundamentet for barnets erfaring, viden, kommunikation samt følelsesmæssige og sociale processer.

Gennem kroppen og dens bevægelse banes vejen for at udforske, afprøve, nyde og forstå det fysiske såvel som det kulturelle miljø og naturen, dvs. barnets væren i verden. Barnet får gennem bevægelse forståelse af egen krop og sanselighed, samt viden om, hvordan kroppen fungerer, dens styrke, muligheder og hvad den betyder for sundhed og velvære. Denne indsigt danner desuden forståelse for andre mennesker.

I Hald Ege Børnehus vil de 3-6 årige børnehavebørn, som er på forskellige udviklingstrin i forhold til deres motoriske udvikling, gennem dagen, møde forskellige motoriske udfordringer og situationer, som er med til at understøtte ovennævnte. Dette sker i et fællesskab, hvor barnet er en aktiv deltager i forhold til egen læring.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med krop og bevægelse angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Læringsmiljøet understøtter at det 3-6 årige barn bruger sine grov - og fin motoriske kompetencer i forskellige sammenhænge gennem dagen.

Forskellige læringsmiljøer og rum skabes som udgangspunkt i de indendørs og udendørs fysiske rammer, omkringliggende natur og lokale muligheder, således at det 3-6 årige barn understøttes i at bruge kroppen gennem forskellige aktiviteter og gennem leg.

Læringsmiljøet understøtter barnet i at få oplevelser med kroppens sanser/sanse-motorik og med anderledes og ukendte fænomener gennem aktiviteter, hvor tryghed, positivt samspil og inddragelse er udgangspunktet.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Vis er at børnene bruger kroppen sikkert i forskellige forhindringer og terræn
2. Tegn: Vi ser at børnene er fysisk aktive i såvel strukturerede som ustrukturerede situationer
3. Tegn: Vi ser at børnene selv tager initiativ til fysiske lege - udfordrer kropslig formåen - bliver modige
4. Tegn: Vi hører at børnene kender til kroppens dele
5. Tegn: Vi ser børnene anvender/afstemmer kropssproget (glæde, frygt, vrede, smerte og ked-af-det-hed
6. Tegn: Vi ser børnene hjælper til med praktiske gøremål

7. Tegn: Vi ser børnene klarer toiletbesøg og vasker hænder med hjælp
8. Tegn: Vi ser de ældste børn klarer toiletbesøg og vasker hænder
9. Tegn: Vi ser børnene udholder og overvinder længerevarende fysiske udfordringer
10. Tegn: Vi ser børnene veksler mellem at være i kropslig ro og i bevægelse

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med krop og bevægelse angivet:

1. Tiltag: Vi planlægger motoriske aktiviteter såvel ude som inde - inddrager bevægelse i projekter/aktiviteter.
2. Tiltag: Vi støtter og guider barnet i at blive selvhjulpent.
3. Tiltag: Vi indretter de indvendige - og udvendige rammer således, at de udfordrer børnenes motorik.
4. Tiltag: Over hele dagen gives plads til at barnet mødes med inspiration og udfordringer i forhold til mestring af nye kompetencer.
5. Tiltag: Vi taler med børnene om krop, sanser og sundhed.
6. Tiltag: Vi samarbejder med PPR/fysioterapeuter
7. Tiltag: Vi viser som voksne selv glæde ved fysisk aktivitet og er aktivt deltagende sammen med børnene.
8. Tiltag: Vi bruger digitale medier i planlægning og udførelsen af motoriske aktiviteter.
9. Tiltag: Vi vejleder og opfordrer forældre til at være aktive sammen med deres børn.
10. Tiltag: Vi inddrager naturen, samt lokalmiljøet i planlægningen af motoriske aktiviteter

4.5 NATUR OG NATURFÆNOMENER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med natur og naturfænomener angivet:

Børnehuset er beliggende med naturen og skoven som nærmeste nabo, og bruger den ofte som ramme for vores pædagogiske arbejde med børnene.

Det er væsentligt for os, at børnene oplever naturen som en velkendt og tryk base for eksperimentering, fordybelse, nærvær og oplevelser. Vi tilstræber at gives varierede oplevelser med naturen med udgangspunkt i at det enkelte barn kan mestre de udfordringer naturen byder på, - både fysisk og mentalt.

Vores muligheder med naturoplevelser er at vi inden for gåafstand har nåle- og løvskov, marker, hede, mose, vandhuller og søer.

Vi ønsker at børnene lærer at færdes i naturen på respektfuld, ansvarlig og nænsom måde.

Kulturen børnene møder i børnehuset er at de voksne er medlevende, legende, nysgerrige, vidende og kan /vil hjælpe børnene til at finde mulige svar på bl.a. det børnene er nysgerrige på.

Med andre ord søger vi ny viden sammen med børnene - i fællesskabet.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med natur og naturfænomener angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Børnene får mulighed for fordybelse og nærvær i naturen.

Børnene bliver udfordret i forhold til egen krop, - såvel fysisk som mentalt.

Børnene får sammen med voksne muligheder for at udforske og eksperimentere med forskellige naturmaterialer og fænomener.

At børnene præsenteres for en righoldig variation af materialer, hvorved børnene i deres indbyrdes samspil, - og på forskellige måder behandler det valgte indhold. Hvis f.eks. temaet er fugle, må vi voksne sørge for en variation af materialer fx: Udstoppede fugle, plancher og bøger om fugle, udklædningstøj, vinger, fjer, fuglefløjter som børnene kan inddrage i deres egne lege.

Børnene får oplevelser i naturen, på legepladsen og i nærmiljøet over hele året (alle årstider)

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børnene lytter, ser, dufter, smager og rører ved naturen
2. Tegn: Børnene er nysgerrige og undersøgende når de færdes i naturen
3. Tegn: Børnene udfordrer sig selv sansemæssigt, fx. rører ved smådyr og genstande i naturen
4. Tegn: Børnene leger i naturen (finder legerum) og færdes frit i naturen - og i nærmiljøet
5. Tegn: Børnene inddrager naturmaterialer i egen leg - og i sociale lege.
6. Tegn: Børnene spørger til, hvad der er spiseligt, giftigt, sundt, usundt, i orden og ikke i orden
7. Tegn: Børn og voksne undersøge insekter og dyrs færden under jord, blade og sten
8. Tegn: Børnene at de kender almindelige dyr og planter og ved hvor de bor
9. Tegn: Børnene omtaler og benytter kategorier som vægt, form, længde og antal, når barnet undersøger og reflekterer over naturens materialer
10. Tegn: Børnene rydder op, fjerner affald og passer på dyrs og planters liv og betingelser

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med natur og naturfænomener angivet:

1. Tiltag: Vi prioriterer tid til fordybelse og nærvær i naturen.
2. Tiltag: Vi skaber rum for sansemæssige oplevelser i naturen, som bearbejdes (tale, male, tegne, lege, synge, modellere)
3. Tiltag: Vi hjælper børnene til at bruge forskellige redskaber til at undersøge naturen med.
4. Tiltag: Vi er gode rollemodeller for børnene i naturen - inddrager "natur" i planlagte didaktiske forløb.
5. Tiltag: Vi følger børnenes initiativer i naturen.
6. Tiltag: Vi giver børnene oplevelser med forskellige typer natur.
7. Tiltag: Vi indsamler ting fra naturen - bruger dem i videre proces/produkt (fx. bær, kogler, fjer)
8. Tiltag: Vi benytter os af digitale værktøjer til dokumentation og supplerende viden
9. Tiltag: Vi er ude sammen med børnene i de skiftende årstider og al slags vejr
10. Tiltag: Vi giver børnene muligheder for at lege, bevæge sig, mærke, undre sig i naturen

4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

Kulturelle udtryksformer og værdier omhandler hverdagens rutiner (hverdagskultur, leg, samvær m.m.) og flere kulturelle tilbud (børnelitteratur, musik, dans, sang, udstillinger, teater, IT m.m.)⁷

Barnet opnår en forståelse for og en tilgang til omverdenen ved at få mulighed for at møde og afprøve forskellige udtryksformer, såvel kunstnerisk som kulturelt.

Kulturen er et udtryk for, hvem vi er, og er med til at definere os som individer. Det er igennem kulturen vi skaber vores identitet og værdier, så vi kan skelne os selv fra andre og dermed bedre forstå både os selv og andre.

I børnehaven vil vi introducere børnene til forskelligartede udtryksformer så de får oplevelser og erfaringer der bidrager til leg, - alene eller sammen med andre børn eller sammen med andre børn og voksne.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Vi vil give børnene muligheder for leg da livet erfares gennem leg, samt give børnene mulighed for at opleve og deltage i kulturelle fællesskaber.

Vores aktiviteter planlægges og tilrettelægges således at det fysiske læringsmiljø /rammer tilgodeser barnets mulighed for ro, fordybelse, erfaringsdannelse og eksperimentering.

Børnene oplever forskellige traditioner, det være sig traditioner i børnehaven, traditioner i Danmark og i andre kulturer.

Børnene motiveres til selv at eksperimentere og udfolde sig.

Børnene får mulighed for at opleve værdierne i at deltage i kulturelle fællesskaber.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børnene deltager i planlagte kreative aktiviteter og større projekter over længere tid.
2. Tegn: Børnene har kendskab til forskellige udtryksformer som dans, sang, teater og udstillinger
3. Tegn: Børnene har kendskab til sit eget navn/efternavn, alder, familie og bopæl
4. Tegn: De ældste børn deltager og skaber rolle- og regellege med forskellige temaer og udtryksformer
5. Tegn: Børnene fortæller om forskellige kulturer og traditioner
6. Tegn: Børnene opbygger rolle - og fantasilege sammen med flere børn.
7. Tegn: Børnene genkender traditioner og tilbagevendende begivenheder, fx. fælslavn og sommerfest.
8. Tegn: Børnene smiler, snakker, fantasierer, er stille fortæller når de processer og produkter udstilles
9. Tegn: Børnene undersøger - og vil gerne forstå det der er anderledes
10. Tegn: Børnene forstår og vil gerne bidrage til børnehavens hverdagsaktiviteter.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

1. Tiltag: Vi opmuntrer barnet til at være aktiv deltagende - tilfører læringsmiljøet materialer til fantasi og leg.
2. Tiltag: Gennem fx. fortællinger, rollespil, teater og leg får børnene kendskab til forskellige udtryksformer
3. Tiltag: Præsentation/udstilling af processer og produkter
4. Tiltag: Pædagogisk tilrettelagte aktiviteter i mindre grupper
5. Tiltag: Pædagogisk tilrettelagte aktiviteter som understøtter forskellige højtider og traditioner
6. Tiltag: Læringsmiljøet indrettes/planlægges så børnene selv kan nå og anvende materialer og redskaber
7. Tiltag: I forbindelse med projekter/temaer/ inviterer grupperne andre grupper for at få fælles oplevelser
8. Tiltag: Grupperum indrettes, så de tilbyder børnene mulighed for fordybelse, leg, eksperimentering
9. Tiltag: Der tages i planlægningen højde for besøg til og fra kultur institutioner/kunstnere/forældre m.fl.
10. Tiltag: Vi gør brug af digitale medier (internet, billeder, sange,ideer,bibliotek, musik)

Illustration 5

5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE

5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er arbejdet med børnemiljøet beskrevet med følgende ord:

Børnemiljøet handler om, hvordan børnene trives med hinanden, de voksne og de rammer de tilbydes ude og inde. Dvs. de fysiske, psykiske og æstetiske forhold i institutionen.

Det fysiske børnemiljø: Forholdene såvel ude som inde skal give mulighed for bevægelse og fordybelse. Pladsforhold, hygiejne, støj, lys og sikkerhedsmæssige forhold skal tilgodeses alle børn.

Det psykiske børnemiljø: Hvordan trives børnene med hinanden og de voksne. Det handler bl.a. om positiv og konstruktiv gruppedynamik uden eksklusion fra fællesskabet. I et godt psykisk børnemiljø bidrager fællesskaber, venskaber, nærvær, anerkendelse, rummelighed, omsorg, tryghed, tillid og medbestemmelse til en positiv hverdag og trivsel hos det enkelte barn.

Det æstetiske børnemiljø: Hvordan omgivelserne påvirker børnenes sanser. Æstetik har bl.a. betydning for, om børnene oplever institutionen som et rart sted og om de oplever stedet som inspirerende, motiverende udfordrende og behageligt.

Vi indretter rummene i huset så der opstår "rum i rummet". Dette ud fra tanken om, at give børnene mulighed for at fordybe sig i leg, - alene eller i mindre grupper. Vi er optaget af læringsmiljøets betydning for barnets trivsel.

Legetøj, spil og kreative materialer er så vidt muligt placeret på en måde, så børnene selv kan tage det frem de vil bruge.

Vi vil indfange børneperspektivet ved, at fastholde, forstå de tanker, oplevelser og opfattelser som børnene har af deres eget hverdagsliv.

Dette gøres ved at være bevidste om vores egen voksenforståelse af børnenes hverdagsliv og analysere så objektivt som muligt på de konkrete dataindsamlinger vi foretager os (iagttagelser, børneinterview, optællinger, praksisfortællinger, foto og videodokumentation)

Når vi vurderer børnemiljøet i et børneperspektiv under hensyntagen til børnenes alder og modenhed, betyder det at børnenes oplevelser af deres børnemiljø så vidt muligt skal inddrages. Det er et udtryk for, at børn har viden, meninger og holdninger, som voksne skal respektere og anerkende.

Når vi inddrager børnene vil de opleve, at de har værdifulde meninger om forhold som vedrører dem selv og deres hverdag i institutionen. Samtidig vil inddragelsen kunne styrke børnenes oplevelse af medansvar, medbestemmelse og demokrati.

Børnenes perspektiv kan med fordel inddrages i dokumentationen, der skal belyse arbejdet med den pædagogiske læreplan. Ved at inddrage børneperspektivet kan vi tilstræbe at se den pædagogiske praksis fra børnenes vinkel. Opmærksomheden på børneperspektivet er en styrke og relevant både i forhold til, - når pædagogiske aktiviteter skal planlægges og undervejs i processerne. Inddragelse af børneperspektivet understøtter vores opmærksomhed på, hvad børnene er parate til at vide, forstå, føle, håndtere og lære. Det handler om, at vi går i øjenhøjde med børnene og ser, hvad børnene er optaget af.

Læring sker både gennem oplevelser, leg og ved at den voksne skaber eller understøtter situationer, der giver børnene mulighed for at fordybe sig, eksperimentere og erhverve erfaring.

Børn lærer på forskellige måder. Der er forskel på, hvilke aktiviteter, oplevelser m.v. der særligt inspirerer, motiverer og giver mening for de enkelte børn og for børnegruppen som helhed. Vi ser derfor på hvilke muligheder børnene har for leg, fordybelse, for at eksperimentere eller for kropslig udfoldelse.

Vi er nysgerrige/undersøgende på børnenes initiativer og inddrager dem i de aktiviteter vi planlægger, hvilket betyder at børnenes stemme, ideer, behov og oplevelser indgår i det planlagte pædagogiske arbejde.

Vi bestræber os på at møde barnet der hvor det er, ved at lytte, se og på andre måder tilnærme os barnets perspektiv, dermed bliver det muligt at få indblik i barnets intentioner og meningsdannelse.

5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er anvendelsen af børnemiljøvurderinger til at skabe inkluderende læringsmiljøer beskrevet med følgende ord:

I Hald Ege Børnehus er det vores vision, at skabe et miljø, hvor børnene trives og hvor der sættes varige spor, hvor de voksne giver mulighed for udfordringer og betydningsfulde fællesskaber for det enkelte barn. Vi ønsker at fremme et læringsmiljø der er omsorgsfuldt, anerkendende og udfordrende for børn og voksne - et læringsmiljø som fremmer børns udvikling til at være livsduelige og robuste.

Læring finder sted når oplevelser, udfordringer eller sansninger er afstemt til det enkelte barns udvikling.

Læring kan ses ud fra tre niveauer:

- Kompetencer og færdigheder
- Sociale regler og omgangsformer
- Identitetsdannelse og menneskeliggørelse

Børnene lærer fortrinsvis ved at handle, ved at prøve og derefter øve sig. Børn lærer også ved at iagttage og efterligne hinanden. Børn lærer gennem de planlagte pædagogiske aktiviteter, men i lige så høj grad gennem deres leg.

Sammenfattet kan læring ses som barnets bestræbelser på:

- At begribe verden (refleksion)
- At agere og kunne i verden (handling)
- At blive sig selv (Identitet)

På baggrund af ovenstående er vi i Hald Ege Børnehus bevidste om egen rolle i forhold til det enkelte barns læring.

Når vi tager udgangspunkt i barnets nærmeste udviklingszone, med en anerkendende tilgang, fremmer det barnets selvbillede positivt.

Nærværet i relationen mellem barn og voksen har afgørende betydning for læringen. Den voksne har en central rolle i forhold til børns læring, det børnene er afhængige af de voksnes reaktioner, åbenhed for deres perspektiv og respons. Vi tænker på, at være gode rollemodeller for børnene, ved at være imødekommende og anerkendende i kontakten og samspillet. De bedste betingelser er, at et barn trives. Vi sætter det enkelte barn i centrum og vægter anerkendelse, inklusion og børnefællesskaber.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyn til børnenes alder og modenhed.

Børneperspektivet kan give ny viden og fokus på oversete emner/praksisfelter.

Børnenes perspektiv inddrages i den dokumentation der skal belyse arbejdet med den pædagogiske læreplan. På den måde kan vi tilstræbe at se den pædagogiske praksis fra børnenes vinkel. Ved at inddrage børneperspektivet kan vi møde børnene respektfuldt.

Der kan anvendes forskellige metoder der giver større opmærksomhed - og dermed pædagogiske handlemuligheder på børnenes perspektiv:

- Børneinterview
 - Iagttagelser og observationer
 - Børnenes fortællinger om hverdagshændelser
 - Dokumentation af børnenes spor
 - Video optagelser
 - Fotos hvor børnene fortæller, hvad de ser, forstår, oplever
 - Praksisfortællinger
 - Kobling af læreplaner og børnemiljø i hverdagslæring/praksisfelter i praksis f.eks. garderoben, legepladsen, børns legerum, børn og IT.
 - Indsamlede metoder, beskrevet i "Metodehåndbog" af DCUM (Dansk Center for Undervisnings Miljø)
- Derudover arbejder vi med Marte Meo og pædagogisk dokumentation som metoder til undersøgelse af børneperspektiver.

Når der benyttes metoder, som inddrager børneperspektivet, er formålet, at reflektere og forstå børnenes handlinger og udtryk med henblik på at lære noget om børnene, lære noget om sig selv som omsorgsperson/pædagogisk fagperson eller om sin pædagogiske praksis.

I forbindelse med planlægning af læreplanstemaer/projekter/praksis involveres/indtænkes børnemiljø - og børneperspektivet, hvilket undersøges, dokumenteres og evalueres i forbindelse med evalueringerne i løbet af den gældende periode for denne læreplan.

6 AFSLUTNING

Læreplanen som I sidder med er udarbejdet i efteråret 2016 af medarbejdere og ledelse i Hald Ege Børnhus.

Jeg håber at gennemlæsningen af vores læreplan har givet Jer et indblik i hvordan vi arbejder didaktisk og pædagogisk i vores børnhus, hvordan vi arbejder med de kommunalt fastsatte mål og værdier og hvilke metoder/aktiviteter vi anvender i praksis for at opnå de opstillede mål, tiltag og tegn.

Bestyrelsen for den selvejende institution Hald Ege Børnhus har været inddraget i udarbejdelsen af læreplanen. Bestyrelsen har bl.a. drøftet brug af IT i børnhuset.

Bestyrelsen inddrages i evalueringen af konkrete aktiviteter der planlægges med forældreinddragelse samt i evalueringen og opfølgningen af den pædagogiske læreplan.

Evalueringen foregår hvert andet år ved hjælp af ECERS i børnhuset - og FCERS i vuggestuen. Næste evaluering af læreplanen foregår i 2018.

Næste revidering af læreplanen foregår i 2018.

Nærmere information om Hald Ege Børnhus - og den pædagogiske læreplan kan fås hos leder:

Else Marie Hangaard

E mail: emh@Viborg.dk

Tlf.: 8787 1460

Hjernen&Hjertet

Hjernen&Hjertet er et IT-system, som Rambøll har udviklet til at understøtte arbejdet med udvikling og dokumentation af kvalitet i dagtilbud.

Systemet hedder "Hjernen&Hjertet", fordi det forener den logisk-rationelle "hjerneaktivitet" det er at måle og dokumentere kvalitet, med den "hjerteaktivitet", det er at levere kvalitet i samværet med vores fælles børn.

Hjernen&Hjertet samler oplysninger fra de pædagogiske læreplaner, oplysninger til pædagogisk tilsyn, "Dialogprofiler" til brug i forbindelse med forældresamtalerne og andre oplysninger om den pædagogiske kvalitet.

Oplysninger fra alle disse forskellige dokumentationsopgaver, suppleret med kommunale nøgletal gør det muligt gennem Hjernen&Hjertet at give alle et bedre overblik over kvaliteten i det pædagogiske arbejde.

Du kan læse mere om Hjernen&Hjertet på hjemmesiden: **www.hjernenhjertet.dk**